

Алімпіяда па беларускай мове. 6 клас

Заданне 1. Спісаць, падзяляючы тэкст на сказы. У сярэдзіне, дзе неабходна, і ў канцы сказаў паставіць патрэбныя знакі прыпынку (15 балаў).

Самая цікавая кніга

Якая самая **цікавая** кніга на с..ве..е гэта кніга – зямля, на якой мы **ж..вём** яна з ран..яга **маленства** вучыць нас ..історыі мове адкр..вае нам усё новыя і **новыя** словы кожны ..ень мы вуч..мся **спазнаваць** і разуме..ь значэ..е гэтых слоў усё, што **акружае** нас, мае свае імёны **тыс..чы** і **міл..ёны** назва.. існуюць на з..**млі** кожная яе м..сціна мае сваю назву **ч..лавеку** дорага ўсё што пакінулі аб сабе яго **про..кі** пам..ць з..**млі** **бераж...** гэта як **найдараж..йшую** спа..чыну і н..се праз в..кі ў імёнах у назвах у словах у **пада..ях** і л..г..ндах.

Заданне 2. Выпісаць спачатку словы, у якіх звонкія зычныя аглушаюцца, а пасля – словы, у якіх глухія зычныя азважваюцца (6 балаў).

Грузчык, грыбкі, дзядзька, касьба, малацьба, мароз, незабудка, перапісчык, склад, стог, указка, футбол.

Заданне 3. Паставіць націскі ў словах (10 балаў).

Крапіва, вусы, адзінаццаць, прызыўнік, прадзед, фартух, спіна, сантыметр, грамадзянін, навіна.

Заданне 4. Падабраць сінонімы са значэннем станоўчых рыс характару чалавека (4 балы):

- а) чалавек, надзейны ў сяброўстве, -
- б) чалавек, упарты ў дасягненні мэты, -
- в) чалавек працавіты –
- г) чалавек смелы –

Словы для даведак: адважны, настойлівы, працавіты, шчыры, мужны, упарты, добры, бясстрашны, стойкі, прыяцельскі, геройскі, старанны, смелы, сяброўскі, рашучы.

Заданне 5. У наступных словах абазначыць марфемы (8 балаў).

Жытні, асілак, засуха, пладовы, разгром, сход, прырэчны, пасылка.

Заданне 6. Вызначыць, да якой часціны мовы адносяцца выдзеленыя ў тэксце словы (2 балы).

Узор запісу.

Назоўнік: сонца, паветра,

Заданне 7. Вызначыць род назоўнікаў і дапісаць канчаткі прыметнікаў (15 балаў).

Беларуск.. жывапіс, вугальн.. пыл, шырок.. далонь, калмат.. сабака, гунав.. галёш, сучасн.. моладзь, народн.. суддзя, балюч.. мазоль, калгасн.. шафёр, мал.. дзіця, цудоўн.. настрой, паветран.. струмень, вялік.. зала, каротк.. запіс, залат.. медаль.

Заданне 8. Перакласці словазлучэнні з рускай мовы на беларускую (7 балаў).

Два завода, чатыры новых стихотворения, шесть зданий, одиннадцать переводчиков, двадцать три года, пятьдесят отрядов, сорок чатыры ученика.

Заданне 9. Тут пераблытаны часткі прыказак і прымавак. Знайдзіце пачатак і канец кожнай з іх і запішыце (5 балаў).

Як гукнеш,
Згода будзе,
З вялікага грому
Як ляжа спаць,
Слоў мяшок,
Не той багаты, хто мае,
От багат Цімошка:
Шануй людзей,
Ніхто наперад не знае,
І ў вераб'я
што каго чакае.

- сэрца ёсць.
- а спраў на вяршок.
- то забудзецца ўстаць.

- певень ды кошка.
- а той, хто дае.
- то і цябе пашануюць.
- нязгода руйнуе.
- малы дождж.
- так і адгукнецца.

Адказы, 6 клас

Заданне 1. Спісаць, падзяляючы тэкст на сказы. У сярэдзіне, дзе неабходна, і ў канцы сказаў паставіць патрэбныя знакі прыпынку.

Самая цікавая кніга

Якая самая цікавая кніга на свеце? Гэта кніга – зямля, на якой мы жывём. Яна з ранняга маленства вучыць нас гісторыі, мове, адкрывае нам усё новыя і новыя словы. Кожны дзень мы вучымся спазнаваць і разумець значэнне гэтых слоў. Усё, што акружае нас, мае свае імёны. Тысячы і мільёны назваў існуюць на зямлі. Кожная яе мясціна мае сваю назву. Чалавеку дорага ўсё, што пакінулі аб сабе яго продкі. Памяць зямлі беражэ гэта як найдаражэйшую спадчыну і нясе праз вякі ў імёнах, у назвах, у словах, у паданнях і легендах.

Заданне 2. Выпісаць спачатку словы, у якіх звонкія зычныя аглушаюцца, а пасля – словы, у якіх глухія зычныя азванчаюцца.

1. Грузчык, грыбкі, дзядзька, мароз, незабудка, перапісчык, склад, стог, указка.
2. Касьба, малацьба, футбол.

Заданне 3. Паставіць націскі ў словах.

Крапіва, вусы, адзінаццаць, прызыўнік, прадзед, фартух, спіна, сантыметр, грамадзянін, навіна.

Заданне 4. Падабраць сінонімы са значэннем станоўчых рыс характару чалавека:

- а) чалавек, надзейны ў сяброўстве, - шчыры, добры, прыцельскі, сяброўскі.
- б) чалавек, упарты ў дасягненні мэты, - настойлівы, упарты.
- в) чалавек працавіты – працавіты, старанны.
- г) чалавек смелы – адважны, мужны, бясстрашны, стойкі, геройскі, смелы, рашучы.

Заданне 5. У наступных словах абазначыць марфемы.

Жыт-н-і, а-сіл-ак-, за-сух-а, плад-ов-ы, раз-гром-, с-ход-, пры-рэч-н-ы, па-сыл-к-а.

Заданне 6. Вызначыць, да якой часціны мовы адносяцца выдзеленыя ў тэксце словы.

Назоўнік: маленства, зямлі, чалавеку, продкі, паданнях;

прыметнік: цікавая, найдаражэйшую, новыя;

дзеяслоў: жывём, спазнаваць, акружае, беражэ;

лічэбнік: тысячы, мільёны.

Заданне 7. Вызначыць род назоўнікаў і дапісаць канчаткі прыметнікаў.

Беларускі жывапіс (м.р.), вугальны пыл (м.р.), шырокая далонь (ж.р.), калматы сабака (м.р.), гумаваы галёш (м.р.), сучасная моладзь (ж.р.), народны суддзя (м.р.), балючы мазоль (м.р.), калгасны шафёр (м.р.), малое дзіця (н.р.), цудоўны настрой (м.р.), паветраны струмень (м.р.), вялікая зала (ж.р.), кароткі запіс (м.р.), залаты медаль (м.р.).

Заданне 8. Перакласці словазлучэнні з рускай мовы на беларускую.

Два заводы, чатыры новыя вершы, шэсць будынкаў, адзінаццаць перакладчыкаў, дваццаць тры гады, пяцьдзсят атрадаў, сорак чатыры вучні.

Заданне 9. Тут пераблытаны часткі прыказак і прымавак. Знайдзіце пачатак і канец кожнай з іх і запішыце.

- Як гукнеш, так і адгукнецца.
- Згода будзе, нязгода руйнуе.
- З вялікага грому малы дождж.
- Як ляжа спаць, то забудзецца ўстаць.
- Слоў мяшок, а спраў на вяршок.
- Не той багаты, хто мае, а той, хто дае.
- От багат Цімошка: певень ды кошка.
- Шануй людзей, то і цябе пашануюць.
- Ніхто наперад не знае, што каго чакае.
- І ў вераб'я сэрца ёсць.